

Josep Lluís Blasco i Estellés

(22.06.1940 - 08.03.2003)

El dia 8 de març de 2003 l'Institut d'Estudis Catalans va haver de lamentar la mort del senyor Josep Lluís Blasco i Estellés, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'Institut d'Estudis Catalans. El senyor Pere Lluís Font, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, féu un breu recordatori a l'inici del Ple del dia 7 d'abril, que reproduïm a continuació.

Fa poc més de quatre anys, el 22 de març del 1999, des d'aquí mateix presentava amb goig la candidatura de Josep Lluís Blasco i Estellés a membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials. Avui, menys de quatre anys després de la seva elecció, que tingué lloc el 19 de juny següent, em toca, amb dolor, evocar la seva memòria amb aquesta nota necrològica.

Josep Lluís Blasco va morir a València el passat dia 8 de març. Havia lluitat contra la malaltia amb una enteresa admirable, però finalment va ser vençut pel càncer que ja l'havia colpit a la gola fa una vintena d'anys i que, després de donar-li un respir relativament llarg, el va tornar a arremetre la primavera passada en una altra part del cos. Semblava que s'havia refet de l'operació de trasplantament de fetge i fins i tot havia assistit posteriorment a algunes de les nostres reunions de la Secció i del Ple i treballava i llusionat en la preparació de la lliçó inaugural del curs de l'Institut d'Estudis Catalans que li havia estat encarregada per al setembre passat i ajornada un any per motius de salut; però, finalment, com em deia un amic, «un esclat de mal» va acabar amb ell, truncant-li l'etapa de plenitud de la vida.

La seva desaparició a l'edat de seixanta-dos anys ha estat un cop duríssim per a familiars, amics, deixebles i companys i per a tots aquells que compartien els seus ideals. El món universitari, cultural i polític valencià es va bolcar a acomiadar-lo en una cerimònia emotiva a la vella Universitat Literària, amb un ritual històric, de continguda expressivitat, que aquesta institució ha sabut conservar per a algunes grans i tristes ocasions.

Josep Lluís Blasco era un prestigiós catedràtic de Filosofia i pal de paller de la consciència cultural i lingüística catalana en el camp d'aquesta disciplina al País Valencià. Tot i els deïxebles que deixa, allò que ell representava quedarà sens dubte profundament afectat per la seva mort.

Havia nascut a Sagunt el 22 de juny de 1940, s'havia llicenciat en dret i en filosofia a la Universitat de València el 1964 i s'hi havia doctorat en filosofia el 1971 amb una tesi de filosofia del llenguatge (branca que llavors era una novetat a la Península), publicada dos anys més tard a Barcelona amb el títol de *Lenguaje, filosofía y conocimiento*.

Des de 1964 va poder exercir la docència (de teoria del coneixement, de filosofia del llenguatge o de matèries afins) a l'esmentada Universitat de València, no sense dificultats polítiques (a causa de la seva militància antifrancquista), en diverses situacions administratives i passant per diverses categories acadèmiques, fins a obtenir la Càtedra de Teoria del Coneixement el 1983. Malgrat una certa limitació en la parla que li havia deixat l'operació del càncer de gola i que ell portava amb una gran naturalitat (recordem, encara que sigui a tall d'anècdota, que havia de fer habitualment dues versions dels seus discursos: una de més llarga per a ser publicada i una de més breu per a ser pronunciada), va ser director del Departament de Metafísica i Teoria del Coneixement en diversos períodes i degà de la Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació quasi una dècada (des de 1984 fins a 1993). Paral·lelament, va ser vicepresident de la Societat de Filosofia del País Valencià des de la seva fundació el 1983 fins al 1993 i n'era president des d'aquesta data. (Val a dir que la Societat de Filosofia del País Valencià, oberta naturalment a tots els professionals del ram, de fet aglutina sobretot el sector que té alguna consciència de catalanitat.) També era membre (i en ocasions directiu) d'altres societats científiques, com ara la Societat Espanyola de Filosofia Analítica (vinculada a la Societat Europea de Filosofia Analítica) o la recent Societat Acadèmica de Filosofia (d'àmbit estatal), i formava part del consell editorial o del comitè científic de diverses revistes de filosofia.

Professionalment, el principal centre d'interès de Josep Lluís Blasco ha estat la filosofia contemporània, especialment la teoria del coneixement i del llenguatge (cultivada sobretot en la línia analítica de la tradició anglosaxona), camp en el qual va esdevenir una autoritat, avalada per un bon gruix de publicacions, rigoroses i d'estil sobri, entre les quals hi ha cinc llibres remarcables: l'esmentat *Lenguaje, filosofía y conocimiento* (Barcelona, Ariel, 1973), introductor de la filosofia analítica en l'àmbit català; *Significado y experiencia: La teoría del conocimiento y la metafísica en el positivismo lógico* (Barcelona, Península, 1984), en què passa comptes amb el neopositivisme; *Filosofía del lenguaje*, en col·laboració amb F. Vera (Generalitat Valenciana, 1988), que dóna una visió global d'aquesta disciplina; *Teoría del conocimiento*, en col·laboració amb T. Grimaltos

(Universitat de València, 1997), un manual modèlic, amb un vocabulari filosòfic català molt afinat, i el recent *Signo y pensamiento: Una introducción filosófica a los problemas del lenguaje*, en col·laboració amb T. Grimaltos i D. Sánchez (Barcelona, Ariel, 1999), exponent d'una esplèndida maduresa intel·lectual i humana. A aquests llibres, cal afegir-li una cinquantena d'articles en revistes especialitzades i un bon nombre de col·laboracions en obres col·lectives, de pròlegs i de comunicacions a congressos, a part de treballs de divulgació i de traduccions al català (especialment d'obres de filòsofs britànics, com ara Alfred Ayer o Bertrand Russell, amb remarcables introduccions i notes).

També escau recordar que Josep Lluís Blasco ha estat al darrere de moltes empreses culturals i ha mantingut un compromís obstinat amb la cultura catalana, amb una lluita continuada contra la colonització lingüística i cultural del País Valencià: va ser membre de la comissió coordinadora del Congrés de Cultura Catalana al País Valencià, organitzador i col·laborador de l'Escola d'Estiu del País Valencià, professor de la Universitat Catalana d'Estiu a Prada, membre del jurat del premi d'assaig Joan Fuster als Premis Octubre, editor de l'obra *Els estatuts del País Valencià* (Barcelona, La Magrana, 1977), amb un important estudi preliminar, o membre del col·lectiu Joan Lluís Vives de professors universitaris. I ja m'he referit al paper decisiu que ha fet, amb el seu prestigi professional i la seva tenacitat, perquè la llengua catalana tingui una presència significativa en la Secció de Filosofia de la Universitat de València. També ha estat col·laborador assidu en la premsa amb articles sobre la qüestió nacional i sobre les polèmiques relatives a la qüestió lingüística i cultural al País Valencià, amb una projecció, per tant, més enllà dels medis estrictament universitaris.

Finalment, voldria destacar, entre les qualitats humanes de Josep Lluís Blasco, la seva capacitat de ser home de consens, sense abdicar mai el seu criteri ni el seu compromís. L'acceptació amb què va dur a terme les tasques de gestió ja esmentades, la seva animació de diversos projectes culturals i la seva fama de bon professor acrediten el seu *savoir faire*, la seva equanimitat, la seva capacitat d'organització i de col·laboració i la seva afabilitat de tracte. Tot això forma part del seu perfil, ara ja definitiu.

Descansi en pau l'amic fidel, el professor abnegat, l'intel·lectual exemplar i el lluitador infatigable.